

Madam de Gondy (Františka Margita de Silly)

V roku 1625 v Paríži, ako výsledok žiadosti Františky Margity de Silly (Madame Gondy) adresovanej Vincentovi de Paul bola formálne prijatá dohoda dávať misie odstrčenému ľudu na francúzskom vidieku. Vincent de Paul bol predtým súkromným učiteľom detí Philipa - Emanuela a Margity de Gondy a rodina Gondy na Vincentovi veľmi lipla či už pred rokom 1625 alebo po ňom. Madame de Gondy je považovaná zakladajúcu garantku Misijnej spoločnosti.

Františka Margita de Silly a Philip Emanuel de Gondy

Františka Margita de Silly sa narodila v roku 1584 v provincii Pikardia v severnom Francúzsku. Jej rodičia boli Antoine de Silly, gróf de La Rocheport a Mária de Lannoy, kňažná de Folleville. Margita mala jednu sestru, Magdalénu. Mária de Lannoy zomrela, keď jej deti boli ešte veľmi malé. Po manželkinej smrti sa Antoine de Silly znova oženil s vdovou Jeanou de Cossé, ktorá mala syna Luisa. Jeanna de Cossé sa zodpovedne starala o obe dievčatá, Margitu a Magdalénu. To sa evidentne prejavovalo vo výchove ku čnostiam a zbožnosti. Jeanne sa snažila oženiť svojho syna Luisa s Magdalénou, ale nestalo sa tak. Luis sa oženil s Klaudiou Léonor z Lorraine a Margita sa v roku 1600 vydala za Philipa Emanuela de Gondy, grófa z Joigny a generála galejí.

Margita a Philip mali spolu tri deti - Pierra, Henriho a Jeana-Františka Pavla. Pier zdedil rodinné tituly a po svojom otcovi sa stal generálom galejí. Henri zomrel vo veku desiatich alebo jedenástich rokov po pádu z koňa. Jean-František Pavol sa druhým, notoricky známym Kardinálom de Retz.

Vincent de Paul sa pripája k rodine de Gondi

Okolo roku 1613 Vincent de Paul odišiel z farnosti Clichy, položenej severne od Paríža, kde pôsobil ako kňaz počas jedného roka. Konal tak na radu kardinála Pierra de Bérulle, ktorý si želal, aby sa stal súkromným učiteľom detí Philipa Emanuela a Františky Margity de Gondi v Paríži. Spočiatku bol vychovávateľom iba jedného syna, Pierra de Gondi, ktorému v tom čase bolo jedenásť rokov. Druhý syn Henri mal iba dva alebo tri roky a tretí syn sa ešte len narodil. Intelektuálna, morálna a náboženská výchova Pierra de Gondi bola zverená Vincentovi, pretože Madam de Gondi, čiže Františka Margita po svojom vydati bola všeobecne známa ako tá, čo si svojho syna radšej želala vidieť ako kráča cestou čností, než by sa mal hnať za veľkou slávou. Vincent de Paul bol zároveň poverený úlohou náboženský poučovať služobníctvo a pripravovať ho na prijatie sviatostí počas najväčších sviatkov. Dokonca kritizoval aj samého Philipa Emanuela de Gondi, keď sa pripravoval na súboj, aby obhajoval svoju česť. Keď sa Gondiovci presídľovali na vidiek do svojich vidieckych rezidencií, Vincent de Paul sa staral o dobro ľudí na týchto územiach, čo bolo v záujme aj Madame de Gondi.

V roku 1614 alebo 1615 Madam de Gondi požiadala Vincenta, aby bol jej duchovným vodcom. S váhaním a po prehováraní Pierrom Bérulle Vincent súhlasil. Pomohol Madame de Gondi, aby sa oslobodila od vzťahovosti a prestala sa toľko zaujímať o seba a povzbudil ju ku charitatívnej činnosti. V roku 1617, keď chodil po majetkoch Madame de Gondi v Picardii, záležitosť s generálnou spoveďou v Gannes a veľmi úspešná misijná kázeň vo Folleville, zanechali trvalú stopu. Stalo sa nedlho po týchto udalostiach, keď Vincent presvedčil kardinála Pierra Bérulle, aby mu dovolil opustiť rodinu Gondiových a zaujať pozíciu vo farnosti v Châtillon - les Dombes v lyonskej časti Francúzska. V tejto farnosti bol menej ako šesť mesiacov

a to kvôli naliehaniu Madame de Gondi, ktorá bola z jeho neprítomnosti veľmi znepokojená a tak po porade s inými, počítajúc v to aj Pierra de Bérulle, vrátil sa do Paríža. Nevrátil sa však ako domáci učiteľ, ale už ako kaplán domu Gondi a celého ich majetku.

Madame de Gondi nezabudla na vidiecky ľud, žijúci v dedinách na jej majetkoch v severnom Francúzsku. Po Vincentovej misijnej kázni vo Folleville v roku 1617 rozvinula plán pravidelných misií, ktoré treba dávať na jej majetkoch a na tento účel vytvorila finančnú základňu v hodnote 16 000 "livres." (Približne 650 000 EUR pozn. prekl.) Keď Vincent de Paul nemohol v Paríži nájsť žiadnu rehoľu, ktorá by sa na tieto misie ohodlala, Madame de Gondi to netrápilo. Po modlitbe o svetlo v tomto probléme, nariadila Vincentovi de Paul, aby on sám založil komunitu misionárov. Manžel Madame de Gondi, Philip Emanuel de Gondi tento plán podporil a komunita dostala schválenie od parížskeho arcibiskupa, ktorým bol Jean François de Gondi, brat Philipa Emanuela de Gondi. Nová komunita pod názvom Misijná spoločnosť sa usídlila v Collège des Bons Enfants, čo bol niekdajší internát pre študentov na Rue Saint Victor v Paríži. Pod tlakom parížskeho arcibiskupa ako aj Philipa Emanuela a Madame de Gondi, Vincent de Paul súhlasil so všetkým. Listom z 1. marca 1624 bol Vincent ustanovený za predstaveného Collège des Bons Enfants a 6. marca 1624 prevzal vlastníctvo. Súčasťou komunity bol Anthony Portail. Dňa 17. apríla 1625 bola podpísaná zmluva o založení Misijnej spoločnosti a podpísali ju Philip Emanuel de Gondi, Františka Margita de Gondi, Vincent de Paul a dvaja parížski notári John Dupys a Nicolas Le Boucher. Na účely misijnej práce pre "jednoduchých chudobných ľudí na vlastných (Gondiovských) majetkoch a na iných miestach" bola zložená suma 45 000 livres (viac ako dnešných 740 000 EUR pozn.

prekl.). Ak Madame de Gondi žiadala uprednostňovať vidiecke lokality, bolo to preto, lebo považovala vidiecky ľud "za opustený."

Františka Margita de Silly, Madame de Gondi zomrela 23. júna 1625. Krátko pred smrťou žiadala Vincenta, aby zostal i naďalej v službách ich domu a svojmu manželovi odporúčala, aby Vincenta ponechal v službách domu aj po jej smrti. 6. apríla 1626 trúchliaci Philip Emanuel Gondi vstúpil do Oratória Pierra Bérulle. Niekedy medzi 20. októbrom a 22. decembrom 1625 Vincent de Paul opustil Gondiovskú rezidenciu na Rue Pavée v Paríži a presťahoval sa do Collège des Bons Enfants.

Skutočná Františka Margita de Silly?

Vyššie uvedené udalosti nám hovoria o relatívne krátkom živote pani Madame de Gondi, ženy, ktorá zomrela, keď jej ešte nebolo 42 rokov. Ale hovoria nám len málo o tom, o aký typ človeka skutočne ide. V článku s názvom „Madame de Gondi: Súčasný život sedemnásteho storočia“ Barbara Diefendorfová píše, že biografie vo všeobecnosti chvália Françoise Marguérite de Silly za jej zbožnosť a lásku a zároveň zamlčujú, že to bola náročná a neistá žena, ktorá sebecky trvala na tom, aby si Vincenta de Paul nechala bok po boku, napriek tomu, že chcela, aby bol zodpovedný za misie ľuďom na jej statkoch. A skutočne, s podporou svojho manžela, vyvinula silný tlak na Vincenta de Paul, aby sa vrátil z farnosti Châtillon do Paríža a poslala mu list „podrobne opisujúci jej duchovnú úzkosť a pripisujúc mu zodpovednosť za ohrozený stav jej opustenej duše“. „Diefendorfová verí, že nové poznatky o živote Madame de Gondi možno získať prostredníctvom životopisnej schémy,“ Františka Margita de Silly: grófka z Joigny a Dame de Montmirail“, ktorú poskytol brat Hilarion de Coste (1595-1661). člen Rádu pustovníkov sv. Františka z Paoly, (sami sa nazývali "minimi" - najmenší) v zbierke životopisov žien, uverejnenej v roku 1640 a znovu v roku 1647. Diefendorfovej postrehy o životopise Madame de Gondi od brata Hilariona možno zhrnúť takto:

1. Brat Hilarion písal v konkrétnom žánri, ktorý by sa dal nazvať žánrom „chvály zbožných žien“. Formality tohto žánru nám umožňujú vidieť ďalší rozmer extrémnej závislosti na Vincentovi de Paul. Namiesto toho, aby bola Madame de Gondi považovaná za vadný prípad neurotického aristokrata, mohla byť vnímaná ako čestná závislosť oddanej ženy na vedení skúseného duchovného vodcu. V tom čase boli ženy závislé od úsudkov mužov o nich. Pre ženu sa považovalo za chvályhodné, že sa podriadila manželovi, duchovnému vodcovi a svedníkovi. Toto Cirkev poniekedy podporovala. Madame de Gondi bola vzdelaná, ale nedôverovala svojim inštinktom a spoliehala sa na usmerňovanie inými.

2. Brat Hilarion bol ponorený do hodnotového systému svojej doby a pokúsil sa povzniesť sa nad názor, ktorý vnímal ženy ako slabé a nedokonalé stvorenia. Preto sa rozhodol písať na chválu žien. Obchádzal ťažkosti času pomocou konceptu „silnej ženy“, ktorá sa zdvihla nad svoje obvyklé obmedzenia. A preto oceňuje pani Madame de Gondi za jej inteligenciu a veľkorysého ducha a poznamenáva, že k nej prišlo mnoho ľudí na radu, ktorú dobrovoľne nasledovali. Na Madame de Gondi sa pozerá ako na výnimočnú ženu. Jej intelektuálna nadradenosť dávala o to väčší dôvod, aby obdivovali jej podriadenie sa vôli ostatných. Pre moderných čitateľov sa pri porovnaní s úsudkom jej manžela posilňuje dojem, že bola bystrá

a rozhládená čo naznačuje, že jej poddajnosť bola zámerná, aby sa zhodovala s očakávanou sociálnou úlohou.

3. Spôsob, akým je pani de Gondi opísaná ako sa správa na svojich pozemkoch, posilňuje dojem sebavedomej úrovne vysokého postavenia s veľkým rešpektom u tých, ktorí na pozemkoch pracovali. Jej odvolanie správcu, na ktorého bolo veľa sťažností, z jeho úradu, poukazuje na zodpovednosť, ktorú prijala za svoj vlastný majetok a za majetok svojho manžela.

4. Madame de Gondi, ktorá prejavovala starostlivosť o svoje vlastníctvo, zohrala aktívnu úlohu pri zakladaní Misijnej spoločnosti.

Žena „Vertu et Valeur“ - Čnosť a Hodnota

Rôzne životopisy môžu interpretovať správanie Madame de Gondi rôzne. Je však zrejmé, že to bola dobrá, zbožná a cnostná žena, ktorá mala vysoké ideály pre seba, svoju rodinu a svoju domácnosť, ako aj snahu uplatňovať spravodlivosť pri správe svojich majetkov. Bola inteligentná, rozvážna, schopná, dôveryhodná, nezávisle bohatá, veľkorysá a plne si vedomá toho, čo musí robiť pre blaho tých, ktorí sú od nej závislí. Táto žena „Vertu et Valeur“ bola zakladajúcou patrónkou Misijnej spoločnosti.

Na podobizni pani Gondiovej hore sú na stuhe napísané tieto slová, ktoré boli jej životným mottom: Vertu et Valeur po slovensky čnosť a hodnota.